

85/4

6222

INFORMACE O CHARTĚ 77 ročník osmý /1985/ č. 7
od 11. května 1985 do 3. června 1985

Dokumenty Charty 77 :

10/1985	- Noví signatáři Charty 77	Str. č. 1
11/1985	- Diskriminace v zaměstnání /dopis Min. práce a Mezinárodní organizaci práce	1
12/1985	Policejné dohled nad chartisty	5
13/1985	Brněnský závodní okruj	7
14/1985	Sdělení o setkání s francouzskými hosty	9

Sdělení VONS :

č. 443	Seznámení s výsledky vyšetřování v trestní věci proti Petru Cibulkovi	10
č. 444	Odvolání prokurátora v trestní věci proti Jiřímu Grunstorádovi	10
č. 445	Niklós Duraj propuštěn na svobodu	11
č. 446	Další policejní zásahy proti katolíkům z dubna 1985	11
č. 447	Odložení výkonu trestu Milanu Novému	11
č. 448	Jiří Devátý obžalován	12
č. 449	Vladimír Fučík propuštěn z vazby	12

Václav Havel :

Otevřený dopis generálu Wojciechu Jaruzelskému	13
Otevřený dopis "Mezinárodním dnům lidských práv a svobod", konaným 30. a 31. 5. v Paříži	13

K Pražské výzvě

K Právu na dějiny

Václav Benda:

Dopis generálnímu prokurátorovi	14

V samizdatu nově vyšlo ..

Krátké zprávy:

Cs. podniky pod výzvu Nikaragqua má právo na mír, Pavel Roubal píše o Lad. Lisovi, FIDH ve prospěch pronásledovaného katolíka	15

Dokument Charty 77/10/1985 - Noví signatáři Charty 77

K dnešnímu dni se k prohlášení Charty 77 ze dne 1.1.1977 připojilo dalších 98 občanů, kteří souhlasí se zveřejněním svých jmen:

Irena Bednářová, invalidní důchodkyně
 Jaroslava Benešová, dělnice
 Václav Blabolil, dělník
 Stanislav Devátý, technik
 Miroslav Fasura, dělník
 Ing. Vladimír Hajný, zemědělský technik
 Pavel Hlavonek, elektrotechnik
 Heřman Chromý, půjčedník
 Pavel Jaroš, dělník
 Pavel Jeřábek, dělník
 Pavel Kačírek
 Vladislav Kolínek, fotografov
 Miloš Kraus
 Dalibor Kuch, dělník
 Zdeněk Kulík, dělník
 Pavel Kvíčala
 Vladimír Man, elektromontér
 Lenka Marečková, dozorčí stanice
 Josef Mlejnek, strojník
 Ondřej Pospíchal, dělník
 Zdeněk Pumpr, divadelní zaměstnanec
 Karel Rypl, dělník
 Bohumil Sléma
 Zdeněk Šmerda, dělník
 Josef Veselý, ekonom
 Stanislav Vlček, hlídac
 Jiřina Zemanová, dělnice

Jiří Dienstbier
 mluvčí Charty 77

Eva Kančírková
 mluvčí Charty 77

Petruska Šustrová
 mluvčí Charty 77

V Praze dne 20.5.1985

Dokument Charty 77/11/1985 - Dopis min. práce a Mezinárodní organizaci práceDiskriminace v zaměstnání

Mezinárodní organizace práce projednává od roku 1977 /na základě stížnosti Mezinárodní konfederace svobodných odborů/ porušování úmluvy číslo III o zákazu diskriminace v zaměstnání a povolání vůči signatářům prohlášení Charty 77 a proti občanům, kteří s ním vyslovili sympatie. Hnozí z těchto signatářů byli nezákonné propuštěni z práce. Rozhodnutí soudů, které se zabývaly témito pracovními spory, většinou tento diskriminační postup legalizovala. V průběhu let se projednává tématika diskriminace v zaměstnání rozšířená o celkové porušování práv čs. občanů v zaměstnání a povolání.

Této problematikou se opět kriticky zabývala i komise pro aplikaci úmluv a doporučení. V této souvislosti byla široce posuzována dosah, který má pro jejich uplatňování - či lépe řečeno porušování - stále platné usnesení předsednictva ÚV KSČ ze 16.11.1970 ke kádrové a personální práci.

Českosl. zástupci vždy zdůrazňovali, že Českosl. se úmluvami řídí, že jednou tlivé případy jejich porušení byly napraveny, že zákonná uprava a aplikace praxe zaručuje jejich dodržování, že zmíněné usnesení se projednávané problematiky přímo netýká a nemůže tedy být projednávano na půdě Mezinárodní organizace práce.

Charta '77 je přesvědčena, že tomu tak není. Téměř každoročně poukazuje v svých dokumentech na konkrétní případy porušování úmluvy o zákatu diskriminace v zaměstnání a povolení ze strany českosl. zaměstnavatelských organizací na praxi soudů, ktere toto porušování svými rozsudky umožňují, když potrvzají oprávněnost propuštění pro odlišné politické a náboženské přesvědčení, na nedostatek ky v právní upravě pracovního práva, zejména na nedostatečné formulace některých ustanovení zákoníku práce naprostupu nejvyšších soudů čs. federace a národních republik, které svými vyklady jen prohlubují vady právní upravy a tak umožňují postup, který je v rozporu se závazky přijatými čs. při přistoupení k úmluvě č. III.

Domníváme se, že tato praxe je důsledkem základních politicko-ideologických východisek při upravě pracovněprávních vztahů. Ta ovlivňuje jednak formulaci základních ustanovení čs. práca/náhozpráva, jednak jí ich naplnění. Především zde jde o způsob realizace tzv. vedoucí úlohy KSČ, o čemž svědčí i zmíněné usnesení ze dne 6.11.1970 o personální práci. Z toho plynou i důsledky pro dodržování požadavků úmluvy č. III o zakazu diskriminace v zaměstnání a povolení. V příloze předkládáme rozbor tohoto usnesení, který vypracovala skupina odborníků.

Rozbor některých problémů upravy pracovněprávních vztahů a jejího uplatňování ukazuje, že je hluboký rozpor mezi úmluvou č. III a čs. praxí. Diskriminace občanů, kteří zastávají odlišné politické názory a občanské postoje a zejména politika tzv. kádrového stropu, která se dotýká milionů čs. občanů, je nejen porušováním závazků, které na sebe Československo převzalo přistoupením k úmluvě č. III. Je něčím horším. Ochuzuje naši zemi o možný přínos těchto občanů jejímu rozvoji a to nejen v ekonomické oblasti, ale i ve vědě, kultuře, školství, zdravotnictví a v mnoha dalších oblastech. To se projevuje ve stálém prohlubujícím se zaostávání České-Slovenska za hospodářsky nejvyspělejšími zeměmi, v nízké výkonnosti ekonomiky a zpožděném technickém rozvoji, v nedostatečném využití vědy, v omezování kultury, v opoždování školství a zdravotnictví a požadavky a potřebami občanů. Charta '77 je přesvědčena, že překonání tohoto stavu by bylo ku prospěchu a v zájmu celé naší země. Proto by nejvyšší československé orgány a instituce měly zrevidovat svoji politiku v této oblasti.

Jiří Dienstbier
ml. Charty 77

Eva Kantúrková
ml. Charty 77

Petruska Šustrová
ml. Charty 77

V Praze 22. května 1985

/Zasláno Min. práce a soc.věcí a Mezin.org.práce

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

X/ Viz na př. znění § 46 odst. 1, písm. e/zák. práce o kvalifikačních požadavcích kladených na pracovníka, § 53 odst. 1, písm. c ZP o okamžitem zrušení pracovního poměru, jejich využívání v případech, kdy je v zájmu politických mocenských orgánů zrušit pracovní pomér s těmi občany, kteří zastávají, nebo projevují odlišné politické názory či občanské postoje; dále viz na př. závery ze semináře uspořádaného nejvyššími soudy 19.6.75 publikované pod. č. 51/1975 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek ve věcech občanskoprávních: zpráva o zhodnocení, poznatků soudů při uplatňování zák. č. 20/1975 Sb. o otázkách skončení, pracovního poměru, projednávaná a schválená občanskoprávním kolegiem Nejv. soudu ČSSR dne 24.3.1978 a publikovaná pod. č. 15/1978 ve Sb. soudních rozhodnutí a stanovisek ve věcech občanskoprávních: rozsudek Nejv. soudu ČSR ze dne 16.12.76 publikován pod. č. 38/1979 citované sbírky.

Příloha

KSC uskutečňuje svoji politiku a uplatňuje svoje zájmy nejen prostřednictvím rozsáhlé sítě svých orgánů ve všech územních celcích, hospod. a j. organizačích atd., ale zejména i prostřednictvím svých členů zařazených do důležitých funkcí ve státním aparátě, v hospodářských organizacích aj. Poročo kladě tak velký důraz na tzv. kádrovou práci, jejímž základním úkolem je zájistit aby vedoucí i nebo i jiné důležité funkce všeude zstávali výlučně členové KSC nebo v každém případě alespoň takoví občané, kteří projevují dostatečně hlubokou oddanost KSC a politice jejich ustředních orgánů.

V letošním roce uplyne 15 let od schválení dosud plně platného a v praxi stále uplatňovaného usnesení předs. ÚV KSC ze dne 6.11.1970, ke Kádrové a personální práci, jež bylo později potvrzeno XIV. sjezdem KSC/srv. knižní vydání tohoto usnesení v nakl. Svoboda, Praha 1974/. Toto usnesení není aktem státního orgánu a přirozeně tedy nemá povahu zákona nebo jiného právního předpisu, ve skutečnosti však má - stejně jako jiná usnesení stranických orgánů - pred zákony a jinými právními předpisy přednost, protože prvořadou povinností vedoucích i jiných pracovníků zaměstnavatelských organizací, státního aparátu i soudců je uplatňovat politiku KSC. Jakýmsi "prvořadým předpisem" k tomuto usnesení je tak publikace kolektivu autorů z katedry teorie a praxe výstavby strany Vysoké školy politické při ÚV KSC nazvaná Aktuální otázky kádrové politiky a kádrové práce /1974/.

V citovaném usnesení se uvádí, že kádrová práce je nedílnou součástí každé řídící práce. Jejím obsahem je vyber, organizace přípravy a výchovy lidí pro vedoucí a jiné důležité funkce, jejich rozmislování podle politických a odborných předpokladů, každodenní péče o kádry a vedení nezbytné dokumentace o jejich vývoji.

Vymezuje se zde i obsah pojmu "kvalifikace", kvalifikaci podle citovaného usnesení tvoří politická vyspělost, třídní i vědomělost, požadovaný stupeň teoretických znalostí a vědomosti, životních a zejména "pracovních" zkušeností, dovedností, návyků, všeobecného rozhledu a intelektu, morálních vlastností a osobních schopností; její významnou součástí jsou politické postoje věrnost socialismu, marxismu-leninismu politice KSC a soc. státu, přátelství k Sov. svazu. Podle textu i podle praxe je tedy prvořadým kritériem pro posuzování pracovníka politický názor, který projevuje a stupeň angažovanosti, tedy intenzita s náž tento politický názor prosazuje, při čemž musí jít vždy o názor, který je v souladu s aktuálními stanovisky ustředních orgánů - jakýkoliv jiný politický názor není v souladu s požadavkem politické uvědomělosti, třídní vyspělosti atd.

Tato tzv. kádrová politika je zajádlena zejména prostřednictvím dvou základních nástrojů: kádrových pořádků a kádrových a personálních útvarů ve všech organizacích a institucích.

Kádrové pořádky jsou podle citovaného usnesení základním předpokladem k vytvoření cílevědomého systému kádrové práce a jejich uplatnění je projevem vedoucí ulohy KSC a tak zv. demokr. centralismu. Vymezuje práva apovinnosti jednotl. stranických orgánů, plén, předsednictev a funkcionářů ve státní a hospodářské správě atd. Zpravidla musí zahrnovat rozhodující funkce v aparátě strany, v ostatních oblastech státního, hospodářského, společenského a kulturního života. Kádrový pořádek je závazný pro vedoucí pracovníky ve všech oblastech spol. života. Do funkcí zařazených v kádrovém pořádku mohou být pracovníci povoláni nebo z nich odvoláni teprve po schválení příslušných stranických orgánů, přitom uení rozhodující zda jde o členy KSC, příslušníky jiné politické strany nebo o tzv. bezpartijní občany. Vsouvislosti s tím všechny stranické orgány vypracovávají i dlouhodobé kádrové programy /plánem se stanoví na př. i procento členů KSC z celkového počtu pracovníků organizací a institucí./

Svůj kádrový pořádek vypracovávají vždy vyšší stran. orgány. - ÚUV KSC počínaje, přes krajské a okresní výbory až po celozávodní výb. KSC.

Poize zákl.stranické organizace v hospod.organizacích kádrový pořádek nevypracovávají. Stanovy KSČ /čl.68/ jím však ukládají "cílevědomě se starat o přípravu lidí, o správný výběr, výchovu a rozmístování kádrů" atd. Stranické orgány a organizace ve výrobě ,dopravě,a obchodu mají právo se vyjadřovat ke jmenování hospodářských vedoucích v okruhu své působnosti /čl.70 stanov/. V citované publikaci se na str.52 k tomu uvádí, že do seznamu funkcí, k jejichž obsazení se stranický orgán nebo organizace vyjadřuje, nemají být zařazováni pracovníci vnitřních útvarů, jako na př. účetní ale ani dělníci nebo zřizenci, jak se mnoha stran.organizacích deje.

Útvary pro kádrovou a personální práci jsou sice podřízeny přímo vedoucímu/řediteli a pd./, podle citovaného usnesení však stranické orgány mají témto orgánům věnovat soustavnou metodickou pomoc a kontrolovat ~~jekyruantkennintkum~~ jejich prostřednictvím ,jak jsou dodržovány zásady kádrové práce stanovené KS. Rovněž základní organizace strany mají za úkol sledovat práci tehto útvarů, hodnotit jak je vedoucí organizace vede atd. V těchto útvarech mohou pracovat jenom "třídné výědoměli, politicky vyspělí, morálne pevní, spolehlivi a odborně schopní pracovníci a s životnímu zkušenostmi, kteří se v socialismu prokazují pol.angažovanosti a společenskou aktivitou /citovaná publikace str.83/.

V Československu mohou občané vykonávat výdělečnou činnost prakticky jen jako pracovníci státních a společenských organizací nebo členové družstev. Výjimka se poskytuje především umělcům v některých oborech /spisovatele, výtvarníci, výkonné umělci apod./ostatek je zcela zanedbatelný i když od roku 1983 byla možnost součtem provádění některých řemeslných prací a pod.právě poněkud rozšířena.Zásadní význam mátedy pro občany otázka přístupu k zaměstnání,tj.zejména možnosti uzavření pracovního poměru s některou organizací.

Zákoník práce sice všem občanům zaručuje právo na práci/zákon č.63/65 Sb. v plném znění/současně však uvádí,že jejich přední povinnosti a současně předním právem i věci cti je "práce ve prospěch společnosti a podle jejich potřeb"/čl.I /Nikak tedy občanům nezaručuje pracovní uplatnění i v souladu s jejich vlastními zájmy a potřebami,což je velmi citelně postihuje tím více,čím mají vyšší odbornou kvalifikaci,užší specializaci a pod.

Zatím co "Umluva" chápe kvalifikaci po určité povolání tak,že do ní určite náboženství,určity politický názor atd. nepatří v soudobém Československu se uplatňuje,jak bylo výše uvedeno_výklad zcela opačný.

Požadavek,aby občan uchazeč o zaměstnání splňoval tzv. kádrově předpoklady,se velmi často zcela bezostyšně uvádí i přímo v inzerátech,publikovaných v denním tisku. Uvádíme několik námatkově vybraných příkladů:

- Kožedělný podnik hl.m.Prahy přijme ~~mln. kusů~~ do podnikové kontroly referenta v TK K 10- kádrově předpoklady /deník Svobodné slovo, 9.3.85 str.6/

- "Praxi a kádrově předpoklady"požaduje stavební organizace ~~sekítku~~ sídlem v Praze pro vedoucího mzdové účtárny,mzdové a výrobní účetní,plánovače,, atd. /tamtéž/.

- Ředitelství Krušnohorského divadla v Teplicích vypisuje konkursna funkci dirigenta v žáru operety,muzikálu a hudební komedie,požaduje "kádrově a kvalifikační předpoklady" /ml.fronta 9.3.1985 str.14/

- Vývojové a provozní ~~okruh~~ základna výzk.ústavů v Praze přijme vedoucího pracovníka vývoje a vedoucího odboru výstavby,požaduje vysokoškolské vzdělání dále splnění těchto předpoklad: "řídící a organizační schopnosti, kádrově předpoklady". /tamtéž/

Z těchto příkladů je zřejmé,že "kádrově předpoklady" jsou považovány za něco,co stojí vedle vlastní kvalifikace:lidé,kteří by se chtěli o nabízené místo ucházet,jsou předem upozornováni,že nemají šanci na přijetí,nebo nejsou_li členy KS,nebo, /v nejpříznivějším případě/ a nejsou_li schopni alespoň prokázat,že aktivně prosazují aktuální politiku ústředních orgánů KSČ a projevují ta konformní politický názor/u mladých lidí např. členství a funkce v Sov.svazu mládeže,který je monopolní a KS řízenou organizaci mládeže/. V mnoha jiných případech však takové preventivní upozornění chybí

a uchazeč o zaměstnání je prostě odmítnut/není s ním uzavřena pracovní smlouva/. Je li více uchazečů, má přednost ten, kdo v nejvyšší míře splňuje "kádrové předpoklady" a nikoliv ten, kdo má nejlepší kvalifikaci/vzdělání, odborně úspesnou praxi, morální vlastnosti, organizátorské schopnosti ap./

Uchazeč o zaměstnání, odmítnutý diskriminován- pro svůj politický názor, náboženství a pod, nejenom nemá k dispozici vůbec žádný právní prostředek, kterým by se mohl proti takovému diskriminačnímu postupu organizace bránit, ale nemá ani žádnou možnost vynutit si podání oficiální zprávy tom, kdo a z jakých důvodů o jeho nepřijetí do zaměstnání rozhodl /nemůže přirozeně počítat ani s nejménší pomocí ze strany KSČ řízených odborů/.

U některých povolání jsou ovšem kádrové předpoklady stanoveny i přímo zákonem /např. u notářů a advokátů se važí "oddanost socialistickému společenskému zřízení". Vojáci a přeslušníci SNBmusejí přisahat věrnost KSČ atd. Avšak i např. učitelé a jiní pracovníci škol a školstvých zařízení jsou nuceni složit slib, že budou vždy pracovat v zájmu dělnické třídy, uskutečňovat politiku KSČ, vychovávat žáky v duchu marx-leninského světového názoru atd. Jinak je jim přístup k témtoto povláni užavřen.

Obdobným způsobem jsou diskriminováni i někteří příslušníci tzv. svobodných povolání/umělců různých oborů a pod/. Např. při publikaci literárních děl umělecké a odborné povahy nejde zdůlekovat o to, zda dílo samo odpovídá požadavkům cenzury: v prvé řadě jde o osobu autora, tj. o to, zda autor naplňuje kádrové předpoklady stanovené stranickými a státními orgány. Dobrovolně výtvarní umělci jsou ve vystavování i prodeji svých děl výrazně omezeni: např. organizacím nemohou svá díla vůbec prodávat /organizace totiž mohou nakupovat díla výtvarných umění žijících autorů výhradně jen od tzv. fondů výtvarných umění, které ve vztahu k umělcům uplatňují obdobné kádrové požadavky, jako organizace zaměstnavatelské./ Základem předpokladem umělceova uplatnění je členství v některém z monopolních tzv. uměleckých svazů/svaz spisovatelů, svaz výtvarných umělců a pod/které jsou řízeny KS a do nichž jsou přijímáni jen takoví umělci, kteří splňují kádrové požadavky, tj. zejména projevují určitý požadovaný politický názor.

Totéž, co bylo uvedeno o omezeních v přístupu k zaměstnání/povolání/ platí i pro přeřazování na práci jineou v rámci téže organizace.

Je se znalostí těchto skutečností s nimiž se nelze seznámit v žádném publikovaném právním předpisu ani soudním judikátu, je možno správně hodnotit aktuální stav dodržování Úmluvy o diskriminaci v zaměstnání a povolání z roku 1958 v Československu.

Úmluva výslově zakazuje diskriminaci, tj. jakékoli rozlišování, vyloučení nebo preferování lidí založené na rase, pohlaví, náboženství, politických názorech, národní příslušnosti nebo sociálního původu, jejichž cílem je anulovatnebo ohrozit stejně možnosti nebo zachézení v otázkách zaměstnání nebo povolání, tedy pokud jde o přístup k odbornému výcviku, přístup k zaměstnání a k různým povoláním, jakož i podmínky zaměstnání. Každý stát, na který se vztahuje úmluva, má povinnost zajistit stejné příležitosti a stejné zacházení v otázkách zaměstnání a povolání v tom směru, aby byla odstraněna jakokoliv diskriminace v této oblasti.

Oblastní československý právní řád však nejenom neposkytuje účinné prostředky ochrany pro případ, že k takové diskriminaci dojde /zvláště když jde o diskriminaci z důvodů náboženských a politických/ale dokonce pro ni některými svými nevyhovujícími ustanoveními vytváří prostor, který ani justiční orgány uskutečňující politiku KS-vou interpretací praxi nijak nezužuje.

Vážený pane ministerský předsedo,

poslední tydny je už stálou praxí státné bezpečnostních orgánů, že návštěvy západních státníků v republice jsou provázeny policejním dohledem nad některými českosl. občany. Při návštěvě min. zahr. Velké Británie sira G. HOWA byli sledováni prof. Jiří Hajek, Václav Havel, Václav Benda, Anna Marvanová, Ladislav Lis, a mluvčí Charty Jiří Dienstbier.. Při návštěvě předsedy soc. dem. frakce západoněmeckého parlamentu Hanse J. Vogelabyli sledováni mimo prof. Hájka a Petra Uhla všechni tři mluvčí Charty 77 Jiří Dienstbier, Eva Kantúrková a Petruška Šustrová. Ti byli spolu s Václ. Bendou, Jiřím Hájkem, Václavem Havlem, Lad. Lisem a Petrem Uhlem pod dohledem i při návštěvě francouzského min. zahraničí Rolanda Dumas. Přitom podmínky tohoto dohledu lze považovat za jakesi domácí vézení. Některí sledovaní nesměli vycházet, jejich návštěvnici překročit práh a někde ani zazvonit.

Policejní dohled má patrně zabránit, aby se signatáři Charty sesli se členy zahraničních delegací nebo s novináři, kteří je provázejí. Předpokládá snad bezpečnost, že zahraniční hosté budou vedle oficiálních přátelských jednání s představiteli státu - ve styku s chartisty páchat trestnou činnost? Některí sledovaní byli informováni, že účelem opatření je chránit jejich bezpečnost. Před kým? Jsou snad zahraniční hosté podezřelí z přípravy trestných činů vůči občanům hostitelské země? Vždyť jiný důvod, než zabránit trestné činnosti, policejní zakrok podle zákona nemá.

Policejní výkony tohoto druhu probíhají v různých vnitřních i mezinárodních souvislostech.

Ve dnech, kdy vozy s tří až čtyřčlennou posádkou střežily pohyb nekolika chartistů, celá Praha vzruseně očekávala dopadení uchylného vraha žen, nebylo by učelnější oužít sil bezpečnosti proti skutečným zločincům? V Praze vozy s křídly na zadních dveřích před domy sledovaných mohou spíše uniknout pozornosti. Na vesnici však absurdita zádku vyniká. Před zraky celé vsi, kde se lidé poctivě živí prací, byla na př. Eva Kantúrková sledována policejními vozy i když šla jen vyvěsit psa. Jiřimu Hájkovi vylomili branku a zakazovali pokladní, aby mu prodala jízdenku do Prahy. Rodinu Jiřího Dienstbiera sledovali muži zákona z křoví o víkendu na chalupě. Tutež Evi Kantúrkovou doprovázely tři policejní vozy z Písku do Putimi-kam nesla květiny na hřbitov známou Svejkou cestou. O absurditě, jak zřejmo, těžko psát bez humoru. Jste však jihoczech, pane ministerský předsedo, a znáte mentalitu venkovských lidí: právem usoudili, že někdo se velice lehko žíví jen tím, že přespává v autě u cizích vrat. Daňoví poplatníci si snadno spočítají, kolik peněz na mzdách a kolik benzínu taková sledovací akce stojí.

Podobně jednání však těžce zasahuje i mezinárodní prestiž českosl. státu. Nikak nepodcenujeme styky mezi vládami a jejich význam pro mírovou budoucnost národů, založenou na překonání blokovej mentality a dělení lidí a státu na přátele a nepřátele a na nahrazení paralyzující konfrontace tvůrcí ~~společnosti~~ spoluprací. Právě toto vždy zdůrazňujeme při všech přiležitostech, které máme. Je však zřejmo, že to platí pouze a právě jen tehdy, když tačkové stanovisko potvrdí nejen vlády, ale také nezávislí a kritičtí občan. Pokud se moc obává, že se zahraniční hosté dovedí zprávy jí nemilé, svědčí to o jejím špatném svědomí. Bránilí násilím jejich styku s občany, které si zvolí, vystavuje toto špatné svědomí na mezinárodní jeviště. Zminěné policejní akce mohou tedy působit jen negativně a poškozují nejvážnějším způsobem pověst a jméno republiky: jedněm slouží jako argument o nemožnosti spolupráce s režimy v naší části rozdělené Evropy, ostatní jsou nutvrzováni v přesvědčení, že naše vláda má co skrývat před mezinárodní veřejností. Je nás smutným zjištěním, že se za to stydíme víc než ony státní orgány, které se nás snaží izolovat od zahraničních hostů.

Nevíme, do jaké míry jste o rozsahu podobných opatření informován. Víme však z postojů našich sousedů a spolupracevníků, stejně jako z komentářů zahraničního tisku, že zatrašovací akce bezpečnosti neslouží zájmům státu ani jeho autoritě. A nezáleží-li některým mocenským složkám ani na těchto hodnotách, oč jim vůbec jde?

28.5.1985

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Eva Kantúrková
mluvčí Charty 77

Petruska Šustrová
mluvčí Charty 77

Dokument Charty 77/13/1985 Brněnský závodní okruh

V poslední době projevuje veřejnost v Českosl. stále větší zájem o ekologické problémy. Zveřejnujeme text, který jsme obdrželi a který se této problematiky týká. Rádi zveřejníme i další texty - a to i polemické - které se budou obdobnými problémy zabývat.

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Eva Kantůrková
ml. Charty 77

Petruska Šustrová
ml. Charty 77

Brněnský závodní okruh

Snad se tento problém bude zdát méně významný ve srovnání s jinými, které nás stát dnes řeší. Ale byl a je předmětem zájmu té části veřejnosti, která se zajímá o životní prostředí a je to do značné míry typické. Podobných sportovních projektů vícero či méně známých veřejnosti se tu totiž najde celá řada - namátkou jen vedení severojižní magistrály v Praze parkem Stromovka, vybudování Novomlýnských nádrží pod Pavlovskými vrchy, vodní dílo Gabčíkovo, obnova Jestřábích bud v Krkonoších, možná i chystaná /16.3./ demolice kulturní památky první kategorie nádraží Praha Těšnov. Často nejde jen o nevhodný zásah ekologický/či kulturní škodu/ale i o investice prostředků, které by byly prioritně třeba na takové zařízení, jako jsou odsířovače kouřových plynů nebo čistírny odpadních vod. To je i případ brněnského okruhu Velké ceny ČSSR.

Nejprve stručná faktografie:

O výstavbě nového okruhu se uvažuje od roku 1979. Stará trať totiž nevyhovuje bezpečnostním parametru a udržení šampionátu FIM a FIA /tj. mistrovství motocyklů a automobilů/ týká mezinárodní federace podmínují vybudováním nového okruhu v ČSSR. Rok co rok je Český Slezský svazarm prodlužována licence pod podmírkou, že bude zahájeno budování nového okruhu. Je proto pochopitelné, že ÚV Svazarmu se rozhoduje přistoupit co nejdříve k budování. Až potud je tedy všechno v pořádku. Další vývoj událostí ovšem již tak jednoznačně bezchybný není. Od roku 1980 je totiž budován nový okruh v Mostě a to na výsypce, v rámci rekultivačních prací. Jeho vybudování je teď pro okolní "měsíční krajiny" rozhodné přínosem. V provozu je od roku 1982. Komisař FISA/mezin. feder. automobilových soutěží/ jej označil za jedenu z nejlepších autodrah, bez upravy může sloužit pro motocyklové i automobilové soutěže všech kategorií mimo F-2 a F-1, po nenáročné upravě i pro ně. Náklad na vybudování byl 20 milionů korun. Vše hovorí pro to, že by tento okruh mohl nahradit nevhodující starou trať v Brně.

Přes to je vydán 12.7.1983 pro celostátní tiskovou konferenci Svazarmu materiál "Fakta o výstavbě areálu Velké ceny v Brně". Říká se v něm mj. "Zabezpečuje udržení šampionátu FIM a FIA v ČSSR.../, protože u nás nemáme žádnou jinou závodní trať, která by vyhovovala podmínkám pro silniční automob. a motocykl. šampionáty obou vrcholných motoristických federací". "...zřízení trati jinde by trvalo několik let, než by nový pořadatel získal praxi natolik, aby závody byly mezinárodní federaci vůbec povoleny..." "Brno svým veletřžním vybavením je pokládáno /vzhledem k návštěvnosti/ za nejvhodnejší".

Tolik nejzávažnější argumenty. První z nich je nedopatréní, nebo spíše lež. Ačkoliv ÚV Svazarmu projekt mosteckého autodromu schvaloval, neví o něm teď teměř programově. Zapomíná se na něj i při jednání s FISA. Situaci dokresluje notička, uveřejněná v Mladé frontě 6.12.1983. Cituji :

"Místo se našlo

kdo ze zájemců o výstavu úspechů svazarmovských odborností, která byla instalována v pražském Paláci kultury u příležitosti VII. sjezdu Svazarmu, přišel obdivovat díla svazarmovských měšenců dříve než v sobotu, přišel o pohled na jeden zajímavý exponát. Teprve v sobotu/přestože výstava byla otevřena několik dní předem/ byla mezi exponáty umístěna 1,5 metru velká maketa branně sportovního areálu v Mostě, jehož součástí je i nový autodrom. Proč byla maketa na výstavě až od soboty? Mostečtí svazarmovci dostali původně pokyn, aby maketu nechali doma, protože se prý na výstavu nevejde?!

Po několika dnech se však prostor násel a maketa se objevila tam, kde měla být od začátku mezi exponáty, hovořími o úspěších svazarmovské činnosti. Nebo snad nepatrí výstavba mosteckého areálu mezi úspěchy?" Tolik citace Zbývá snad doplnit, že maketa byla na výstavě jediný den, protože v neděli výstava končila.

K druhému argumentu: Most má tradici skoro třicetiletou, svazarmovci z Mostu hovoří o stovkách pořadatelů. A posilit pořadatelský tým v Mostě lidmi z Brna mi připadá jako menší problém než stavět dva okruhy.

A za třetí: V Mostě budou vybudovány campingy převyšující kapacitou možnosti Brna. Pro nejnáročnější je v Mostě nový hotel MUROH s kapacitou 500 lůžek. K ubytování je možno využít prostory moderních internátů, kde je několik tisíc lůžek. Možnosti další výstavby jsou z mnoha důvodů mnohem lepší v Mostě než v Brně.

A jaké jsou argumenty proti výstavbě v Brně?

V souvislosti s brněnským areálem se hovoří různých pramenech o 80 až 500 ha vykáceného lesa a nákldu 250 až 400 milionu korun, což je mimochodem ekvivalent částky nutné pro instalaci odsířovacího zařízení pro jednu tepelnou elektrárnu. Část těchto nákladů má být hrazena z tak zvaného fondu "velkých oprav", dochází tu tedy k porušení právních předpisů/ve skutečnosti se žádná komunikace opravovat nebude/Další desítky či stovky hektarů lesa budou poškozeny velkou návštěvností. Přitom patří celá tato oblast k přerodovědné a rekreačně k nejcennější části blízkého okolí Brna. Přímo v místě výstavby hnizdí např. čap černý a přetrávají zbytky původního složení lesa.

Z těchto důvodu vyjádřila řada jednotlivců i organizací během roku 83 a v první polovině roku 1984 svůj nesouhlas s výstavbou na lesní půdě, ministr kultury vydává rovněž záporné stanovisko. V tisku probíhá celkem otevřená diskuse o kladech a záaporech stavby. Zdá se, že tentokrát rozum zvítečil. Ovšem pouze do května 1984. V polovině května náhle veškerá diskuse v tisku do té doby velmi bouřlivá utichá. Tepřve na podzim se v Brněnském večerníku objevují dvě krátké zprávy, že autodrom v Brně se buduje "Nikde jinde žádná informace, kdy a kde byla výstavba schválena, jak došlo ke změně stanoviska ministerstva kultury lesního a vodního hospodářství. Tento stav trvá dodnes. Je pravděpodobné, že všechny souhlasy, kterých bylo třeba, skutečně získány byly. A je jisté, že dnes už je vykáceno.

O co tedy ještě jde?

Většina z těch, kdo se měli možnost seznámit s fakty, se shodovala v tom, že výstavba brněnského areálu je nejen ekologický, ale i ekonomicky neuvážená. Dva závodní okruhy jsou pro Československo v jeho současné situaci přepychem. Vynaložené prostředky by bylo možno investovat účelneji. Krátce řečeno, i když několik vlivných jednotlivců se rozhodlo uspokojit svůj lokální patriotismus hlavně svoji kapsu nás všech ostatních. Zatím se jim to i v tomto případě daří. Ale dokud není na místě asfalt a beton, ještě se dá něco dělat. Jeste tu znova může být les. Snad je možno věc řešit u obou, federaci se sídlem v Paříži /FIM a FIA/ Snad je možno intervenovat u našich ústředních orgánů, které celou záležitost schválily. Snad ...

A ne-li, pak je brněnský okruh alespoň upozorněním do budoucna. Protože to rozhodně nebyl poslední problém životního prostředí s nímž bude nutno v Československu bojovat..

Fakta o velké ceně Brna - Novém areálu
Poloha - západně od Brna mezi obcemi Ostrovačice a Žabotín, lokalita Kyvalka
Popis a stav území: lesní půda, původně součást návrhu oblasti klidu, tj. oblasti s ochranným režimem, využívané především k rekreaci, součást území s optimálním život. prostř. na Brněnsku, 60 druhů hnizdících ptáků, z toho 85 procent chráněných druhů, jedno z hlavních rekreačních zázemí Brna.
Náklady na výstavbu: celkový odhad 250 - 400 milionů Kčs. První tři stavby /okruh mosty, spojovací komunikace/ 98 milionů Kčs. Přes 60 mil. Kčs má být investováno z limitu velkých oprav komunikací, při tom se stávajících komunikací vůbec nevyužije pro výstavbu. Návratnost investic přes 12 let.

Zábor lesní půdy: pro první tři stavby 127 ha, další plánované stavba bude vyžadovat zřejmě přibližně stejně, celkem se odhaduje zábor 250 ha Další plochy, rozsah dnes nelze určit, budou zřejmě ovlivněny velkým množstvím návštěvníků, často neukázněných.

Parametry tratě: 5,394 km, šířka 15 m, 14 zataček, kapacita 55 motocyklů, 53 sajáků, 36 automobilů, 155 tisíc sedících a 47 tis. stojících diváků. Parametry alternativní a stojící tratě v Mostě: 4,183 km, šířka 12 až 15 m 20 zataček, 150 tis. diváků, projekt krytých tribun pro 180 až 200 tis. diváků reálné možnosti cca dvojnásobného prodloužení trati, rozšíření vozovky ap.

Dokument Charty 77/14/1985 Sdělení o setkání s francouzskými hosty

Ve dnech 23. a 24. května byl v ČSR na oficiální návštěvě ministr zahr. Francie pan Roland Dumas. Členové jeho doprovodu se ze své iniciativy sesí s některými signatáři Charty 77. Protože byla předpokládána policejní opatření, francoizská strana navrhla navštívit aktivisty Charty 77 v jejich bytech. O tom, že k rozhovorům má dojít informoval hned na začátku svých jednání českoslovanský min. Roland Dumas českoslovanského partnera min. Boh. Chnoupka. Francouzskou delegaci tvořili pan Richart, náměstek ředitele východoevropského odboru franc. ministerstva zahr. věcí a pan Michel Duclos, pracovník odboru a doprovázela je první tajemník franc. velvyslanectví v Praze, pan Michel Gardas. Francouzští diplomati navštívili byt Anny Šabatové a Petru Uhlu a pokusili se navštívit také prof. Jiřího Hájka. Petr Uhl byl v těchto dnech sice pod stálým policejním dohledem, ale nebyl střežen jeho byt, takže v době jeho nepřítomnosti hovořili franc. hosté s Annou Šabatovou a po příchodu zazemstnání s Petrem Uhlem. Potom už st. bezpečnost střežila i byt Petru Uhlu, zabránila vstoupit do bytu francouzského přetelkyni Uhlové a příslušník ostrahy komentoval návštěvu franc. delegace Petrovi Uhlovi slívy: "Ten Francouz ti přijde draho". Skandální průběh měl pokus o návštěvu u prof. Jiřího Hájka. Přestože se pan Duclos prokázal diplomatickým pasem, nepustili policisté Francouze za branku a hovor byl veden přes plot byl krátký a značně poznamenaný policejním násilím. Francouzští diplomati navštívili i byty dalších představitelů CH 77, kteří však nebyli doma.

Při rozhovoru s Annou Šabatovou volili většinu témat Francouzi. Zajímal li se o nezávislou mérovou činnost českoslovanského občanů, o názory na rozmístění raket a to i amerických a francouzských. Anna Šabatová hovořila tež o Jiřím Wolfovi, který je vězněn z politických důvodů již celé dva roky a být ve velmi tvrdých podmínkách ve vězení ještě celé 4 roky. V lednu francoizská úřední místa nabídla Jiřímu Wolfovi azyl ve Francii a podle hodnoverného pramene pan R. Dumas nazítrí připomněl zájem Francie o osudy vězněného Jiřího Wolfa, který je toho času ve špatném psychickém stavu.

Rozhovor s Jiřím Hájkem se týkal přede vším bezprávné situace jeho syna Jana, který se letos již nepotřetí, přestože je talentovaný, marně hlasí na vysokoškolská studia a jemuž úřady brání i v odjezdu do ciziny, kde by studovat mohl. Jiří Hájek mluvil o skandálních opatřeních st. bezpečnosti před jeho domem, majících zabránit cizím diplomatům ve velkém pohybu a odporujících, ezinárodnímu úzu i právu ustanoveném z Helsinek a Madridu.

Min. Dumas poskytl potom zpravodaji AFP rozhovor, v němž řekl, že členové jeho doprovodu jednali se signatáři Charty 77 a agentura AFP všechně uvedla že min. Dumas žádal min. Chnoupku, aby čs. vláda umožnila Václavu Havlovi, pozvanému spolu s Lechem Walesou do Paříže na kolokvium o lidských právech koncem května, nejen svobodný odjezd, ale aby mu zaručila i návrat do Československa. Podle agentury AFP pan Roland Dumas upozornil na případ tří československých rodin, částečně žijících v emigraci a částečně v Československu, které si přejí spojit se. Zpráva uvádí i informaci o návšteli franc. ministra u pražského arcibiskupa Františka Tomáška, která nebyla čs.

sdělovacími prostředky vůbec zaznamenána.

Charta 77, její mluvčí asignatáři se neuzavírají rozhovorům a jednáním s nikým, usilují o dialog se státní mocí i veřejností a vítali a vítají jednání s lidmi ze zahraničí, se zástupci cizích vlád a jinými činiteli. Na našuku takového dialogu čs. oficiální místa odpovídají buď uklčením, nebo represí. Jednání se zahraničními činiteli některak nezpochybnují legitimitu, či mocenský monopol vládnoucích sil. Jen se domníváme, že čs. úřady by mely v praxi respektovat ustanovení z Helsinek a Madridu, k nimž se také zavázaly, například odstavec 14 kapitoly o principech Výsledného dokumentu z Madridu, podle něhož při zabezpečování lidských práv a základních svobod jako podstatné složky mírové spolupráce mezi státy "náleží významná pozitivní uloha vládám, institucím, organizacím i jednotlivcům."

Jiří Dienstbier
ml. Ch 77

Eva Kantúrková
ml. CH 77

Petruška Šustrová
ml. CH 77

V Praze dne 3. června 1985

S d ě l e n í V O N S :

č. 444 Seznámení s výsledky vyšetřování v tr. věci proti Petru Cibulkovi

Jak jsme již oznámili /viz sdělení č. 434 a 442/, je Petr Cibulka trestně stíhan pro tr. čin hanobení národa, rasy a přesvědčení. Dne 17.5.85 byli Petr Cibulka a jeho obhájce seznámeni s výsledky vyšetřování. V kauze vystupují čtyři svědci a to vedoucí restaurace U Bubeníčků, kuchař a dvě servírky. Důkazní situace je pro Petra Cibulku doslovo příznivá, vedoucí neuvádí žádný hanobící výrok Petra Cibulky, svědectví tří ostatních svědků, kuchař byl přitom po napilým si odporují co do znění takových výroků a co do místa, kde je mel Petr Cibulka pronést, zda to slyšeli další hosté a pod. Petr Cibulka pozádal o slyšení svědka Hájka, který spolu s ním přišel do restaurace na oběd.

Ačkoli důvody vazby, tj. obava, že by Petr Cibulka pokračoval v trestné činnosti, působí velmi nepřesvědčivě, nebyl P. Cibulka po seznámení s výsledky vyšetřování propuštěn a je dále ve vazbě. Pokud nejde o tzv. koluzní vazbu, je ponechání vevazbě v případě tr. činu s horní hranicí do jednoho roku krajně neobvyklým řešením.
21.5.1985

VONS, Československá liga pro lidská práva, člen Mezinárodní federace pro lidská práva./dále jen VONS/

č. 444 Odvolání prokurátora v tr. věci proti Jiřímu Gruntorádovi

Předseda senátu kr. soudu v Ústí n.l. Václav Nygrén nařídil na 31.5.85 na 8.45 hod. v budově kr. soudu číslo dveří 49, Národního odboje č. 1274 veřejné zasedání, v němž má kr. soud rozhodnout o odvolání prokurátora v tr. věci proti J. Gruntorádovi. Jak známo /viz naše sdělení č. 377, 400 a 415/ ve vleklém tr. řízení, předti J. Gruntorádovi, 34 letému delnekovi a signatáři CH 77, vězněnému z politických důvodů do 17.12.1984, byl dne 7. ledna 1985 vynesen rozsudek okr. soudem osvobožující rozsudek, podle něhož nebylo prokázáno, že by se J.G. dopustil ve vězení trestného činu křivého ~~znečestnosti~~ obvinění /§ 174 tr. z./. Obžaloba ho vinila, že nespravedlivě obvinil příslušníky SNV z fyzického napadení. Proti tomuto rozsudku však podal prok. okresní prok. v Liberci odvolání, v němž se domáhá aby byl J.G. ve smyslu obžaloby uznán viným.

Ve veřejném zasedání, které má 31.5.85 proběhnout, nemůže kr. soud J.G. sám uznat viným. Může ale nařídit okr. soudu, aby ve věci jednal znovu. Nebude-li osvobožující rozsudek kr. soudem potvrzen, hrozí J.G. trest až do tří let odňtí svobody.

22.5. 1985

VONS

č. 445 Miklós Duray propuštěn na svobodu

Dne 10.5.85 byl po opakovánem věznění /od 10.11.82 do února 83 a znovu od 10.5.84 /propuštěn RNDr Miklós Duray, zasazoval se o práva Maďarů žijících na Slovensku a z toho důvodu byl také trestně stíhán pro tr.čin podvracení republiky v cizině podle § 112 tr.zák./viz naše sdělení 317 327,344,375 a 400/. Propuštěn byl nyní proto, že tr.stíhání bylo zastaveno neboť údajně bylo amnestováno. Vyšetřovatel je totiž překvalifikoval podle § 163 odst.5 tr.řádu na tr.čin , který je limitován sazbou nepřevyšující jeden rok. V daném případě vyšetřovatel usoudil, že "během vyšetřování vyšlo najevo, že skutek ,pro který bylo vzneseno obvinění je je jiným tr.činem" a to nikoli podvracením republiky. Dále překvalifikoval tr.čin poškozování zájmů republiky v cizině na přečin podle §,5 p_c zákona o přečinech,neboť obviněný vyvezl do ciziny ...věci,jimiž mojlo by ohroženo nebo poškozeno dobré jméno ,nebo zéjem republiky zahraniči.

Podle původního obvinění očekával M.Duray trest v rozpetí od tří do deseti let,zatímco nyní bylo jeho jednání hodnoceno jako trestné maxim. do 1 roku a jako takové mohlo být zcela amnestováno.Tím,že po třech letech vyšetřování provedl vyšetřovatel tak mimořádně zásadní změnu posuzování případu / a provedl navíc v den pracovního klidu,dle 10.5.85,dvadny po vyhlášení amnestie/,prokázal,,že tr.stíhání M.Duraje není věcí posuzování a nalézání práva,ale že naopak tr.právo je služebníkem nástroje represe,jimž mají bytakovi aktivisté umlčeni anebo naopak ,pokud se to j. jeví pro politické orgánystátu potřebným,jeho pomocí mohou být naopak propuštěni na svobodu a zbaveni mnohaletých utrap. Řešení,jimž byl M.Duray zbaven nespravedlivého obvinění,které rozhořčovalo řadu maďarských občanů a vyvolalo solidarizační postoje v Budapešti,Bratislavě a Praze,tak zpochybnilo právní zásady vyjádřené čs.zákony a Ústavou.
22.5.1985

VONS

č. 446 Další policejní zásahy v akci proti katolíkům z dubna 1985

Dne 4 11.4.85 provedla StB rozsáhlý celostátně koordinovaný zásah proti katolíkům /viz naše sdělení č.436 a 438 /. V byte katolického kněze bez státního souhla su Radima Hloženky,nar. 4.1.23 ,důchodce, v Petřvaldě č. 135 ,okr.N.Jižním byla provedena ~~majetková~~ pod vedením mjr StB JUDr Josefa Soukeníka domovní prohlídka,při než byly zabaveny tiskové i xeroxované publikace převážně náboženského charakteru vydané v Českosl. i v zahraničí,osobné korespondence,psací stroj,rozmniožovací blámy,cyklostyl,tiskárský lis a barvy.R.Hloženka nebyl domovní pro-blídeč přítomen, byl okamžitě po jejím započetí převezen do ~~xxx~~ předbežného zadržení v Ostravě ,kde strávil 98 hodin a poté byl propuštěn na svobodu.Byl obviněn z maření dozoru státu nad církviem podle § 178 tr.zákona. Je téžce nemocný a v minulosti už byl vězněn za rozmniožování náboženské literatury.

Téhož dne byla provedena prohlídka u Josefa Vlčka,nar.6.6.1920 důchodce,bytem ~~xxxxxx~~ Olomouc,Černochova 7, pod vedením kpt StB Josefa Matuly.Byla zabavena převážně náboženská literatura a adresář.J.Vlček byl v padesátých letech deset let vězněn a znovu dvacet měsíců v letech 81_83. za rozmniožování náboženské literatury.

Dále byla provedena domovní prohlídka u Jarmily Strejcové ,nar.30.3.1933,bytem Pohrebačka č. 77,poště Opatovice nad Labem,okres Hradec Kr. /pod vedením kpt StB Miroslava Miklendy/.StB zabavila převážně náboženskou literaturu,adresář,magnet.pásy a vkladní knížku..

Důvodem k prohlídce bylo jako u ostatních trestní stíhání ve věci maření dozoru státu nad církvemi podle usnesení o domovní prohlídce podepsané v šetřovatelem StB mjr Janem Trkovským z Prahy-Ruzyně a nečitelným podpisem zástupce gen.prokurátora ČSSR,

V souvislosti s trestním stíháním šesti katolíků v této kauze probíhá v Praze, Olomouci a dalších městech řada svědeckých výslechů, při nichž jsou vyslýcháni dotazováni především na rozmnězovací techniku zabavenou u obviněných.

Dne 15.května byl propuštěn z vazby v Praze_Ruzyni ing. Václav Dvořák a dne 20.května Adolf Rázek. Oba jsou nyní trestně stíháni na svobodě. Poslední z deseti obviněných RNDr Vladimír Fučík zůstává nadále ve vazbě.

25.5.1985

VONS

Sdělení č. 447 Odložení výkonu trestu Miroslava Nového

Okr.soud v Novém Jičíně odložil v březnu t.r. o dva měsíce výkon trestu odňtí svobody v trvání 15 měsíců, k nimž byl pro údajný pokus tr.činu poškozování zájmu republiky v cizině podle § 112 tr.zák. a pro tr.čin ohrožování devizového hospodářství podle § 146 odst.I tr.zák. v lonském roce odsouzen šestapadesátiletý invalidní důchodce M.Nový z Brna/viz naše sdělení 365 a 422/.Důvody odkladu byly zdravotní /operace/.M.Nový má nastoupit trest 25.května 1985.

25.května 1985

VONS

č. 448 Jiří Devátý obžalován

V tr.věci proti Jiřímu Devátému z Gottwaldova, který je stíhán pro tr.čin výtržnický /viz naše sdělení č.437 a 439/ došlo dne 4.5.1985 k seznámení s výsledky vyšetrování a dne 16.5.85 na J.Devátého podal prokurátor okr.prok. v Gottwaldově JUDr Putna obžalobu pro uvedený tr.čin.

Jiří Devátý podal dne 22.5.1985 námítku podjatosti, v níž uvádí, že jeho "minulost, smýšlení, otevřené hlásání názorů i signace Charty 77 prejednává pro místní justiční složky/jeho/vinu". Požádal proto nejvyšší soud aby odňal rozhodování v této tr.věci gottwaldovskému soudu apřikázal, aby ve věci jednal jiný soud mimo jihomoravský kraj.

V občansko právním sporu, v němž se Jiří Devátý domáhá právní neplatnosti okamžitého rozvázání pracovního poměrz, prerusil dne 17.5.85 soud toto řízení a to až do pravomocného rozhodnutí v tr.věci proti J.Devátému.

č. 449 Vladimír Fučík propuštěn z vazby

Dne 22.5.85 byl propuštěn na svobodu RNDr Vladimír Fučík, poslední z katolíků, uvězněných 11.dubna 1985 pro údajné rozmnězování náboženské literatury.Trestní stíhání pro tr.čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi trvá u všech obviněných./Viz sdělení č.436,438,446/.

29.5.1985

VONS

Jména a adresy členů VONS byly spolu s dalšími údaji zveřejněny ve sdělení VONS č. 400, které bylo publikováno v Informacích o Chartě 77 v listopadu 84

Otevřený dopis generálu W. Jaruzelskému

Pane generále,

za několik dní bude v Gdaňsku obnoven proces a Adamem Michníkem, Bogdanem Lisem a Władysławem Frasynukem. Připojuji se k mnoha svobodovým lidem na celém světě a žádám Vás spolu s nimi náležavě, abyste využil své moci a zabránil tomuto procesu a zároveň nechal propustit i všechny ostatní politické vězne. Žádám Vás o to nejen proto, že Adam Michnik je můj osobní přítel, jehož práci znám a o němž vím, že to je statečný člověk a vlastenec, který dělá čest svému národu. Žádám Vás o to přede všem proto, že on - stejně jako jeho spoluobžalovaní a jako další polští politici - věznové - vyjadřuje skutečnou vůli polské společnosti. Dokud bude Vaše vláda mluvčí společnosti stále jen znova a znova zavírat, místo aby s nimi navázala důstojný dialog, nebude podle mého názoru odstraněno z Vaší země napětí hluboké společenské rozporu a Polsko bude dále jen trpět i se bourit.

27.5.1985

Václav Havel, spisovatel
Praha

Otevřený dopis "Mezinárodním svobod a lidských práv", konaným 30. a 31.5 v Paříži.

Děkuji Vám za pozvání na pařížské "mezinárodní dny svobod a lidských práv" a omlouvám se, že se jich nemohu účastnit. V okamžiku, kdy Vám tento dopis píšu, stojí u dveří mého domu automobil se čtyřmi policisty, kteří mají za úkol zjistovat s kým se setkám, a zabránit eventuální zahraniční návštěvě. Tento fakt je sám o sobě bezvýznamný, na světě se děje bezpočet nekonečné horších věcí já se o tom ted nezminuj proto, abych si stěžoval. Jde mi o něco jiného: když uvažuji o tom, proč jsem takto střežen a proč násemu státu stojím za výdaje tímto střežením spojené, uvědomuji si, že to má vlastně jediný důvod: vědí o mně, že se pokousím - tak jako mnoho mých přátel - uvažovat vlastním rozumem a říkat své názory nahlas. Nikdo z nás, kdo jsme v této situaci, nemá žádnou moc. A přece, jak patrně, se státní moc v naší zemi cítí být námi ohrožena. Čím ji ohrožujeme? Ničím jiným než tím, že se i v těchto ztížených podmínkách snažíme chovat svobodně. To ovšem znamená, že svobodný duch a hlas osobního svědomí mají v dnešním světě stále ještě jakousi reálnou váhu. Není v tom jiskra naděje? Ze respektu k lidským svobodám a právům, cit pro spravedlnost, a ucta k člověku jsou základním východiskem jakéhokoli smysluplného usilí o lepší svět - to dnes říká a verbálně uznává že kdo, dokonce to můžeme slyset z ust všech státníků světa a možná to dokonce slyšíme nejčastěji právě od nich. Rídí se tím ale skutečně všichni i ve své praxi? Kdyby se tím řídili, těžko by byl asi dnešní svět v tak hluboké krizi. Partikulární zájmy různých estashmentů, mocenských politických a hospodářských ideologických systémů, států, kteří či mocenských bloků vždy znova převažují nad ohledem ke globálními zájmu lidstva, jakkoli energicky deklarovanému, k zájmu, který je totožný se zájmem člověka jako bytosti, která je nadána zvláštní schopnosti ve světě jen žít, ale svět svým duchem reflektovat a tím vlastně vždy znova tvorit. Jak dosáhnout v této rozporné situaci zvratu? Jak dosáhnout toho, aby činy odpovídaly slovům? Podle mého mínění není jiné cesty, než začít u sebe sama. Vnitřní svobodu, nezávislost rozumu a otevřenosť nejhlbším hlasům vlastního svědomí jsou tím jediným, čím může každý z nás přispět tomu, aby byl svět lepší. Dokud policejní auta hlídají domy těch, kteří se v rámci svých omezených sil o to snaží, nenáještě vše ztraceno. Vím, že Vašeho shromáždění se účastní mnoho skvělých osobností, které si právě takovým úsilím získaly respekt celého světa. V takových lidech vidím naději, že svobodný lidský duch přeci jen zvítězí nad omezeností různých dílčích politických zájmů, ať už je střeží policejní auta či nikoliv. Přeji Vašim jednáním úspěch.

25. května 1985

Václav Havel, spisovatel
Praha

K pražské výzvě

Podle neúplných zpráv přivítala Pražskou výzvu velmi vřele nizozemská Mezinárodní mírová rada /IKV/ a také britská CND, kladné ohlasy přišly i od mnoha menších mezinárodních skupin z Británie a USA. V britských politických stranách a to v laboristické a liberální probíhá diskuse, zda Pražskou výzvu podpoří. Zdá se však, že s odstavcem o řešení německé otázky nebudu tyto strany souhlasit. Pražskou výzvu podpořil bělehradská skupina Praxis: Mihailo Markovič, Svetozar Stojanovič, Ljubomir Tadić, Zega Golubicová, Dragoljub Mičunovič, Nebojš Popov a další. Výzva vyjde i v časopise Praxis International. M. Markovič považuje Výzvu za nejlepší dokument, který byl v této otázce zatím vydán. Měl však připomítku, že by bylo dobré výslovne sdělit, že sjednocené Německo by mělo být demilitarované a neutrální. Pražská výzva vyšla dále v dánských novinách Information. Celá vyšla i v Itálii, dále v rakouských Gegenstimmen a v časopise East European Reporter, jehož první číslo vydalo v Londýně/EER vydávají emigracní skupiny z Československa, Polska, a Maďarska a tématicky se zabývá témito zeměmi./

V Československu připojili své podpisy k Pražské výzvě Jana Sternává, Lubomír Bažant, Jarmila Stibicová, Michal Kobal, Lenka Marečková a Aleš Müller.

K Právu na dějiny.

Na text Petra Pitharta Smlčeti zlato, o kterém jsme referovali v minulém čísle, polemicky reagují Václav Benda a Petr Uhl statí "Mlčení vypadá jinak" /25.5.1985 cca 3000 slov/. V uvodu upozornují na některé zasadní věcné i logické nesrovnalosti, které se vyskytují v Pithartově kritice historického dokumentu. V následujících, samostatně psaných pasážích se oba ohrazují proti osobním výtkám, které jim Pithart ve svém textu adresoval: pokouší se dokazovat, že se tyto výtky opírají jednak o nepřesné citace, jednak o hrubé zkreslení celého kontextu. V závěrečných úvahách polemizují Benda a Uhl s Pithartovou představou politiky jako velké hry odosobněných názorů, nezakotvených v žádné historicko-sociálně kontinuitě, autoritě, ani věrohodnosti osobního svědectví. Přihlašují se k jiné Pithartově tézi, totiž že podmínkou každé skutečné politiky je zdrženlivost před posledními důsledky, naznačují však, že práve Petr Pithart tuto podmínu porušil již v minulosti a že ji znova porušuje svým textem "Smlčeti zlato".

Dopis generálnímu prokurátorovi ČSSR JUDr. Jánmu Feješovi

Pane generální prokurátore !

Již podruhé v tomto kalendářním roce se do mého bytu dostavili mužové v civilu, legitimovali se jako příslušníci min. vnitra a sdělili, že mají za úkol poskytovat mi ochranu. Tato ochrana pak spočívala v tom, že v následujících dnech i nocích seděli v autě přede dveřmi mého domu tři muži, kteří mě - pokud jsem vyšel - doprovázeli na každém kroku a eventuálně legitimovali osoby, s kterými jsem se setkal nebo které mě přišly navštívit. Časově tyto akce přesně souhlasily se státními návštěvami britského a francouzského ministra zahraničních věcí.

O policejní ochranu jsem nežádal a připadá mi úřajně nepravděpodobné že by čs. vláda přijímala oficiální hosty, které by měli v úmyslu ohrožovat jednotlivé čs. občany. Je pravda, že doposud zmíněné počinání příslušníků Bezpečnosti vcelku nepřekročilo támeč jejich zákonných oprávnění. Přesto navrhoji, abyste je prezcoumal alespon z hlediska eventuální hospodářské kriminality těch, kdo k akci vydali příkaz - mnozí spoluobčané byli pobouřeni takovým zjevně nesmyslným mrháním státními prostředky, které jdou nakonec z naší společné kapsy

24.5.1985./ v druhý den návštěvy francouzského ministra/ však příslušníci SNB zabranovali ve vstupu do mého bytu všem návštěvníkům, vpusten nebyl dokonce ani bratr mé manželky.Přitom odmítali podat jakékoli vysvětlení a na zdvořilé protesty návštěvníků odpovídali pohružkami,že dotyční budou předvedeni na blíže nespecifikované oddělení.Domnívám se,že takové počináni zakladá skutkov u podstatu trestného činu omezování, osobní svobody resp.zneužití pravomoci veřejného činitele- pokládejte tento dopis mj.za příslušné oznámení trestných činů.

X

Současně se při této příležitosti na vás obracím s žádostí,která navazuje na doposud nevyřízené záležitosti.V souvislosti s prohlídkou,kterou v mém byte a chate vykonali orgánové FMV StB dne 16.8.1984,a s následným 48 hodinovým zadřením jsem si Vám dne 12.září 1984 podal stížnost,oznámené trestných činů a současně žádost o neprodlené vrácení odňatých vecí.Na svůj dopis jsem v rozporu se zákonem o prokuratuře i s vládní vyláškou č. 130 Ú.l./1958 nejen doposud neobdržel odpověď,ale Váš úřad mi ani nepotvrdil příjem/za odpověď nemůže být pokládáno zamítnutí mé stížnosti, podané přímo do protokolu o domovní prohlídce:jím je dotčeno jedine mé tvrzení,totíž požadavek okamžitého navrácení nezákoně odňatých vecí bez jejich meritorního zkoumání/. Vyšetřovatel FVS StB kpt Blaho,který mi usnesením ze dne 7.12.84 vrátil dvě prázdné obálky a dva papíry/odnato bylo mnoho tisíc stran rukopisů,písemností,publikací,adresáře,psací stroj a p.,/mě při této příležitosti ustně informoval,že všechny ostatní odňaté předměty zkoumá generální prokurátor a že jen on může rozhodnout o jejich navrácení.Nehledě na to,že velká většina těchto písemností nemůže souviseť s tehdy zahájeným tr.stíháním již pro svou časovou a tématickou odlehlost,j snad devět měsíců dostatečně dlouhá doba/ aprávě Váš úřad by neměl ignorovat jednu ze základních zásad čs.trestního práva k přezkoumání všech souvislostí a k vyčlenění těch materiálů,které by mohly být důležité pro další tr. řízení,

Žádám Vás proto,abyste neprodleně vydal usnesení o navrácení odňatých předmětů/popřipadě nařídil totéž vyšetřovateli StB-pokud jeho ustní informace byla nepřesná či nepravdivá/nebo postoupil rozhodnutí v této věci příslušnému soudu.

30.května 1985

Dr. Václav Benda
Karlovo nám 18 Praha 2

XXXXXXXXXXXXXX

V samizdatu nově vyšlo ..

Ludvík Vaculík :Espresso na Můstku - květen 85, 3 strany
Nacismus a katolická církev - zamýšlení ke 40. výročí konce druhé světové války /cca 4600 slov, 8.5.1985/
Pro závažnost textu se k němu v příštím čísle vrátíme podrobnejší.

Krátké zprávy :

Čs . podpisy pod výzvu "Nikaragua má právo na mír".

K vyzvě 154 evropských intelektuálů /viz Le Monde 8.5.85/aby bylo zastaveno americké zasahování do nikaragujských záležitostí,se připojilo deset čs.občanů.Jsou to : Jiří Dienstbier-novinář,Jiří Hájek-bývalý ministr zahraničních věcí,Ladislav Hejdánek -filozof,Eva Kantúrková-spisovatelka, Václav Malý -kněz,Miloš Rejchrt-pastor,Gertruda Sekaninová-Čakrtová-právnička, a bývalá posl. Národního shromáždění, Jaroslav Šabata - psycholog, Anna Sabatová,Petr Uhl-inženýr..

Pavel Roubal píše o Ladislavu Lisovi

Ing. Pavel Roubal z Částrova 131, okr. Pelhřimov, napsal 13.5.1985 dopis poslanci v nemž uvádí: Ve Vašem volebním obvodu má bydliště Ladislav Lis/Sosnová 84, okres Č. Lípa/, popřípadě jeho rodina /Praha 8-Kobylysy, Siškova 1228/. L. Lisovi je padesát devět let a je promovaným právníkem. Je členem výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a byl mluvčím Charty 77. Před nedávnem byl zvolen místopředsedou Mezinárodní federace pro lidská práva. Po několikerém věznění je nyní L. Lis podroben velmi tvrdému ochrannému dohledu.

V dalším textu uvádí přehled postupu mocenských orgánů vůči němu za poslední roky. V závěru dopisu Pavel Roubal uvádí:

Jsem přesvědčen, že ve všech uvedených případech byl L. Lis postihován nespravedlivě.... Píši Vám, neboť zde postrádám celkový spravedlivý postup vůči člověku, vycházející z ducha zákona, ze zdravého rozumu a dobré vůle... Jinak by nebylo možno takto zacházet s účastníkem odboje, sfunkcionárem, který se nebál kritizovat vedení strany v dobách, kdy většina mlčela... Cožpak Vás nestraší oběti padesátých let? Takoví lidé jako L. Lis jsou pro každou společnost velmi cenní. Umlčování těchto lidí připomíná počinání posádky letadla, která za letu se zbavuje navigačních přístrojů.

Apeluji na Vaši odpovědnost a svědomí. Dva roky, které L. Lis ztrátil prožil v kriminále, mu vrátit nemůžete.. Zrovna tak nemůžete nahradit naší společnosti ztráty z toho, že hejo schopnosti a vzdělání jsou po léta promarnovány. Něco však ještě napravit lze: nahradit jeho rodině finanční ztráty, způsobené vsemi nespravedlivými postihy, zavítat L. Lise ochranného dohledu a intenzivního sledování, vrátit jeho domovu klid.

Ing. Pavel Roubal
Částrov 131, okres Pelhřimov

FIDH ve prospěch pronásledovaného katolíka

SSSR - Ekumenismus - další druh duševní nemoci

V únoru 1984 byl zadržen Alexandr Riga a byl obviněn, že založil nezákonou křesťanskou organizaci a dopouštěl se antisovětské propagandy. Na základě lékařského znaleckého posudku byl moskevským soudem prohlášen za duševně nemocného /srpen 1984/. Od listopadu 1984 je podroben nutné lečbě ve zvl. psychiatr. léčebně ministerestva vnitra. Soudní proces s ním se vyznačoval naprostým pohrdáním právem obhajoby: Riga, který byl izolován během vyšetřování, nebyl ani předveden před soud během hlavního líčení. A. Rigovi se hlavně vytýká, že jako horlivý katolík žijící mezi mnoha pravoslavnými shromažďoval v ekumenické snaze přátele různých ver a společně s nimi se modlil, studoval Písmo a hledal jednotu křesťanské víry. Alexandr Riga trpí srdečními potížemi a léčba neuroleptiky, již je nyní podrobem, pro něj může být osudná. Jediným jeho příbuzným je stařičká matka, která bydlí tisice kilometrů od místa, kde je vězněn. Francouzská komise pro spravedlnost a mír vydává v jeho prospěch výzvu, k níž se rádi připojujeme.

Překlad z Bulletinu La Lettre de la F.I.D.H./Dopis Mezinárodní federace pro lidská práva /č. 104 z 19.4.1985. Jak známo, VONS je členskou ligou této mezinárodní federace. Členských lig je celkem třicet, z Východní Evropy vedle Československa ještě maďarská, dále působí v exilu rumunská a bulharská liga.

Pozn: za případné překlepy a nedostatky se neomlouváme,,není to naše vina že nám to netisknou odborníci.